MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL (MEMORANDWM RHIF 4)

Y Bil Diwygio Cyfraith Lesddaliadau a Rhydd-ddaliadau

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) hwn o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, ac y caniateir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru, os bydd Bil yn Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.

2. Cyflwynwyd y Bil Diwygio Cyfraith Lesddaliadau a Rhydd-ddaliadau ("y Bil") yn Senedd y DU, Tŷ'r Cyffredin, ar 27 Tachwedd 2023. Gosodais LCM ar 12 Rhagfyr 2023. Yn dilyn gwelliannau a gyflwynwyd yn ystod Cyfnodau Pwyllgor ac Adrodd Tŷ'r Cyffredin, gosodwyd LCMs ar 30 Ionawr a 4 Mawrth 2024.

3. Cyflwynodd Llywodraeth y DU 38 o welliannau ar 15 Ebrill, i'w hystyried yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi, a gychwynnodd ar 22 Ebrill ac sydd wedi'i drefnu i bara tan 1 Mai o leiaf. Mae'r gwelliannau yn gwneud darpariaeth sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru, fel y'u disgrifir ym mharagraffau 16 i 30 isod.

4. Ceir 'fersiwn ddiweddaraf y Bil, fel y daeth o Dŷ'r Cyffredin yn: bills.parliament.uk/publications/54460/documents/4496.

Yr Amcan(ion) Polisi

5. Yr Amcanion polisi a nodwyd gan Lywodraeth y DU yw:

   Diwygio hawliau tenantiaid o dan lesoedd preswyl hir i brynu rhydd-ddaliad eu tai, i estyn lesoedd eu tai neu eu fflatiau ac i gyd-ryddfreinio neu i gyd-reoli'r adeiladau y mae'r fflatiau'n rhan ohonynt, i roi'r hawl i denantiaid o'r fath leihau'r rhent sy'n daladwy o dan eu lesoedd i rent hedyn pupur, i reoleiddio taliadau a chostau sy'n daladwy gan denantiaid preswyl, i reoleiddio rheoli ystadau preswyl ac i reoleiddio taliadau rhent.

Crynodeb o'r Bil

6. Noddir y Bil gan yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau.

7. Mae prif ddarpariaethau'r Bil yn ymdrin â'r canlynol:
   - Estyn cyfnod lesoedd safonol tai a fflatiau i 990 o flynyddoedd (i fyny o 90 o flynyddoedd ar gyfer fflatiau a 50 o flynyddoedd ar gyfer tai), a gostwng rhent tir i rent hedyn pupur (gwerth ariannol o sero) ar ôl talu premiwm.
   - Dileu'r hyn a elwir yn 'werth cyfunol'.

- Dileu'r gofyniad y dylai lesddeiliad newydd fod wedi bod yn berchen ar ei dŷ neu ei fflat am ddwy flynedd cyn y caiff fanteisio ar y newidiadau hyn.
- Cynyddu'r terfyn “di-breswyl” o 25% sy'n gymwys i eiddo defnydd cymysg, ac a all rhwystro lesddeiliaid mewn adeiladau lle mae cyfuniad o gartrefi a defnyddiau eraill fel siopau a swyddfeydd, rhag prynu eu rhydd-ddaliadaeth neu ymgymryd â rheoli eu hadeiladau eu hunain.
- Gofyn am dryloywder ynglŷn â thaliadau gwasanaethau lesddeiliaid.
- Cyflwyno ffioedd gweinyddu tryloyw yn lle taliadau comisiwn yswiriant adeiladau i asiantiaid rheoli a landlordiaid.[1]
- Dileu'r rhagdybiaeth y dylai lesddeiliaid dalu costau cyfreithiol eu landlordiaid wrth herio arferion gwael.
- Rhoi'r un hawliau gwneud iawn i berchnogion tai rhydd-ddaliadol ar ystadau preifat ac ystadau deiliadaeth gymysg ag i lesddeiliaid.

8. Mae'r LCM cyntaf a osodais ar 12 Rhagfyr 2023 yn cynnwys rhagor o wybodaeth am y darpariaethau a gynhwysir yn y Bil fel y'i cyflwynwyd i'r Senedd ar 27 Tachwedd.

9. Disgrifir y gwelliannau a wnaed yng Nghyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin yn yr ail femorandwm a osodais ar 30 Ionawr. Yn gryno, y prif welliannau o sylwedd a wnaed yn ystod y cyfnod hwn oedd:
   - Gofyniad am hysbysiad o daliad gwasanaeth yn y dyfodol mewn perthynas â , thaliadau gwasanaethau a thaliadau rheoli ystadau, a fydd yn cael eu gwneud ar ôl y cyfnod arferol o 18 mis.
   - Pŵer newydd i'r tribiwnlys i benodi rheolwr yn lle rheolwr taliadau ystad presennol, o dan rai amgylchiadau.
   - Hawliau newydd i lesddeiliaid a pherchnogion tai sy'n gorfod talu taliadau rheoli ystadau i ofyn am wybodaeth i'w helpu i werthu eiddowerthu.
   - Esemptiadau i'r drefn ryddfreinio newydd ar gyfer lesddeiliaid yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol ac i lesddeiliaid darparwyr tai cymunedol.
   - Darpariaeth i leihau rhent sy'n daladwy gan lesddeiliad canolraddol, lle yr effeithir arnynt gan lesddeiliad yn arfer yr hawl newydd i gael les estynedig ar rent hedyn pupur.
   - Eglurhad o'r hawliau rhyddfreinio sydd ar gael i lesddeiliaid eiddo rhanberchnogaeth.

10. Disgrifir y gwelliannau a wnaed yng Nghyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin yn y trydydd memorandwm, a osodais ar 4 Mawrth. Ynghyd â mân welliannau a gwelliannau technegol, roedd y newidiadau mwy sylweddol a wnaed yn y cam hwnnw yn mynd i'r afael â:
   - Gwahardd defnyddio lesddaliadau ar gyfer y rhan fwyaf o dai newydd.
   - Eglurhad o sut mae hawliau rhyddfreinio yn gymwys i eiddo rhanberchnogaeth.

[1] Yn y ddogfen hon, cyfeiriaf at ‘landlord’ i ddynodi’r rhydd-ddeiliad neu’r prif lesddeiliad mewn trefniadau lesddaliadol, er mwyn osgoi unrhyw ddryswch â'r defnydd o rydd-ddeiliad i ddisgrifio perchnogion tai sy'n talu taliadau rheoli ystad sy'n ddarostyngedig i Ran 4 o'r bil.

- Eglurhad o gymhwysiad y Bil i'r Goron.

11. Mae'r Bil a'r gwelliannau sy'n destun y memorandwm ategol hwn yn diwygio'n bennaf gyfraith lesddaliadau bresennol Cymru a Lloegr, yn benodol Deddf Diwygio Cyfraith Lesddaliadau 1967 ("LRA 1967"), Deddf Diwygio Cyfraith Lesddaliadau, Tai a Datblygu Trefol 1993 ("LRHUDA 1993"), Deddf Cyfunddaliad a Diwygio Cyfraith Lesddaliad 2002 ("CLRA 2002") a Deddf Landlordiaid a Thenantiaid 1985 ("LTA 1985").

12. Mae'r Bil hefyd yn diwygio cylch gwaith y Tribiwnlys Prisio Lesddaliadau datganoledig.

Diweddariad ar y sefyllfa ers cyhoeddi'r trydydd Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol

13. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn dal i fod mewn cysylltiad aml â chydweithwyr yn Llywodraeth y DU wrth i'r Bil fynd rhagddo cyfyngu rhent tir ar gyfer lesoedd presennol.

14. Yn ystod dadl y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Cyffredin a'r ddadl ar yr ail ddarlleniad yn Nhŷ'r Arglwyddi, nododd Gweinidogion sy'n cynrychioli Llywodraeth y DU eu bod yn bwriadu gwneud gwelliannau pellach i'r Bil, nad ydynt wedi cyrraedd eto, mewn meysydd gan gynnwys cyfyngu ar rent tir mewn lesoedd presennol, a fforffedu lesddaliadau. Er nad yw'n glir eto pa welliannau eraill y gellir eu cyflwyno o hyd yng nghyfnod Adrodd Tŷ'r Arglwyddi, rwy'n disgwyl gweld gwelliannau i'r pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth, o ganlyniad i drafodaethau sy'n dal i fynd rhagddynt rhwng swyddogion.

15. Cyhoeddwyd fersiwn wedi'i diweddaru o'r Bil ar ôl i'r Bil symud i Dŷ'r Arglwyddi. Mae Atodiad A yn cynnwys tabl sy'n dangos y newidiadau i rifau cymalau yn dilyn y gwelliannau a wnaed yn ystod pob cyfnod yn nhaith y Bil hyd yn hyn. Mae Atodiad B yn nodi lle mae cymalau yn cynnwys pwerau i wneud rheoliadau, i bwy y maent yn cael eu mestyn ar hyn o bryd a pha weithdrefn y maent yn ddarostyngedig iddi.

Darpariaethau a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU i'w hystyried yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

16. Mae'r gwelliannau a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU yn ystod y cyfnod hwn yn fân ac yn dechnegol eu natur, ond rhoddaf esboniad byr o'u heffaith yma. Mae rhifau'r gwelliant a ddyfynnir yn y ddogfen hon yn cyfeirio at y rhai a ddefnyddir yn y papur gwelliannau a gyhoeddwyd ar 15 Ebrill, sydd ar gael yn y ddolen hon: HL Bill 50(e) (parliament.uk).

Atodlen 1 (Categorïau o lesoedd a ganiateir)

17. Mae gwelliant OPC457 i Atodlen 1 yn dod â'r diffiniad o ranberchnogaeth a ddefnyddir yn y darpariaethau gwahardd tai lesddaliadol yn unol â'r hyn sy'n cael ei ddefnyddio mewn mannau eraill yn y Bil, lle mae'n diwygio hawliau rhyddfreinio lesddeiliaid tai yn LRA 1967.

Cymal 27 (Dileu'r cyfyngiadau ar hawlio rhyddfraint ac estyniad fwy nag unwaith)

18. Bydd gwelliant OPC481 i gymal 27, sy'n diwygio LRA 1967, yn atal landlord a thenant rhag cytuno i gyfyngu ar allu'r tenant i hawlio rhyddfraint fwy nag unwaith.

Atodlen 3 (Cymhwysedd ar gyfer rhyddfreinio ac estyniad: achosion penodol)

19. Mae gwelliannau OPC399, OPC400 ac OPC405 yn gwneud gwelliant i Atodlen 3 i adlewyrchu deddfwriaeth newydd a basiwyd ers drafftio'r darpariaethau hyn, ac i gywiro cyfeiriadau at gyrff sydd wedi'u diddymu neu eu holynu. Mae OPC 401 yn ychwanegu at restr o gyrff sydd i'w trin fel ‘awdurdodau lleol’ at ddibenion adran 57 o Ddeddf Landlord a Thenant 1954.

Atodlen 4 (Pennu a rhannu gwerth y farchnad)

20. Mae gwelliannau OPC 493-500 yn cywiro’r derminoleg sy’n cael ei defnyddio yn yr atodlen hon mewn perthynas â ‘current lease’, fel y'i defnyddir mewn mannau eraill, er mwyn osgoi dryswch. Mae gwelliannau OPC458 ac OPC490 hefyd yn gwneud cywiriadau i derminoleg. Mae gwelliannau OPC491 ac OPC492 yn newid geiriad i sicrhau bod darpariaethau ym mharagraff 8 a pharagraff 25 yn cyfeirio yn unig at y les gyfredol pan fo cyfres o lesoedd mewn cadwyn.

Cymal 41 (Diwygio Rhan 1 of the LRHUDA 1993)

21. Mae gwelliant OPC390 yn cywiro hepgoriad yn y drafftio. Mae gwelliant OPC389 yn gwneud yr un cywiriad yn Atodlen 9.

Cymal 45 (LRA 1967: cadw'r gyfraith bresennol ar gyfer rhyddfreiniau penodol)

22. Mae gwelliant OPC408 yn ei gwneud yn ofynnol i lesoedd penodol a grëwyd ar ôl dyddiad penodedig fod yn ddarostyngedig i'r dull prisio newydd yn y Bil hwn, yn hytrach na chaniatáu i lesddeiliaid yr eiddo hyn ddewis defnyddio cyfraith cyn 2024 i hawlio’u rhyddfraint.

Cymal newydd ar ôl 45 (Rhan 2: diwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth arall) ac Atodlen Newydd cyn Atodlen 9 (Rhan 2: diwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth arall)

23. Mae gwelliant OPC411 yn cyflwyno cymal newydd ar ôl cymal 45 sydd ei hun yn cyflwyno atodlen newydd a nodir o dan welliant OPC412. Mae'r atodlen newydd hon yn gwneud diwygiadau i ddeddfwriaeth arall sy'n ganlyniadol i Ran 2 o'r Bil. Mae gwelliannau OPC410 ac OPC409 i Atodlen 8 yn ganlyniad i symud diwygiadau canlyniadol i Ddeddf Tai a Chynllunio 1986 i'r atodlen newydd hon.

Atodlen 9 (Yr hawl i amrywio les i ddisodli rhent tir â rhent hedyn pupur)

24. Mae OPC388 yn newid geiriad yn yr atodlen hon i adlewyrchu terminoleg mewn mannau eraill yn y Bil sy'n cyfeirio at 'price' yn hytrach na 'premium'.

Cymal 51 (Estyn rheoliad i daliadau gwasanaeth sefydlog)

25. Mae gwelliant OPC437 yn gwneud newidiadau i LTA 1987 i adlewyrchu bod y cymal hwn yn estyn cyfundrefn taliadau gwasanaeth LTA 1985 ar gyfer lesddaliadau i daliadau gwasanaeth sefydlog. Mae OPC436 sy'n diwygio'r cymal hwn, ac OPC438 sy'n diwygio cymal 53 yn ganlyniadol ar y newidiadau hyn.

Cymal 54 (Cyfrifon ac adroddiadau blynyddol)

26. Mae OPC446 yn darparu eglurhad o'r gofyniad newydd ar landlordiaid i ddarparu adroddiad gan gyfrifydd cymwys i gadarnhau cywirdeb cyfrifon sy'n ymwneud â thaliadau gwasanaeth sy'n daladwy gan lesddeiliaid. Mae OPC448 yn egluro y caiff costau teg a rhesymol cadw at y gofynion a eglurir o dan OPC466 fod yn rhan o'r tâl gwasanaeth newidiol. Mae OPC473 yn ganlyniadol i OPC466. Bydd OPC450 yn caniatáu i'r awdurdod priodol bennu'r cymwysterau angenrheidiol sy'n ofynnol ar gyfer rhywun sy'n bodloni'r gofyniad o dan OPC466, ac mae OPC451 yn nodi manylion y pŵer i wneud rheoliadau o dan yr adran hon; Bydd y rheoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Atodlen 10 (Rhan 4: gwelliannau canlyniadol)

27. Mae gwelliant OPC393 yn ganlyniadol i gymal 67 (LTA 1985: cymhwysiad i’r Goron).

Cymal 77 (Adroddiadau blynyddol)

28. Mae gwelliannau OPC391 ac OPC392 yn alinio terminoleg â'r hyn a ddefnyddir mewn mannau eraill yn Rhan 5 o'r Bil.

Cymal 81 (Ystyr "administration charge")

29. Mae gwelliant OPC453 yn gwneud newidiadau i sicrhau nad yw ffioedd digwyddiadol mewn llety ymddeol yn bodloni diffiniad y Bil o "administration charge". Mae ffioedd digwyddiadol yn symiau sy'n daladwy pan fo amgylchiadau penodol yn codi, megis gwerthu, is-osod neu newid meddiannaeth.

30. Yn fy marn i, nid yw'r gwelliannau a gynigiwyd gan Lywodraeth y DU yn newid fy marn o ran yr angen am gydsyniad ar gyfer y cymalau a'r atodlenni hynny y maent yn eu diwygio. Yn ogystal, mae'r cymal newydd a'r atodlen newydd a gynigir gan welliannau OPC411 ac OPC412 hefyd yn sbarduno'r gofyniad am gydsyniad. Y rheswm am hyn yw bod y cymalau a'r atodlenni, fel y bwriedir eu diwygio gan Lywodraeth y DU yng nghyfnod Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi, yn gwneud darpariaeth sydd o fewn cymhwysedd datganoledig y Senedd, sef tai.

Barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad

31. Mae Llywodraeth y DU wedi nodi yn eu barn hwy bod angen cydsyniad dim ond mewn perthynas â'r gwelliannau a ganlyn:
    - OPC 412. Mae'r Atodlen newydd hon yn cynnwys darpariaethau sy'n ymwneud yn gyffredinol â chostau a thaliadau gwasanaeth; mae Llywodraeth y DU o'r farn nad yw'r darpariaethau hyn yn ymwneud ag unrhyw faterion a gedwir yn ôl yn Neddf Llywodraeth Cymru ac nid yw'n golygu unrhyw gyfyngiadau.
    - OPC 411, sy'n mewnosod yr Atodlen newydd a grëwyd gan OPC 412 yn y Bil.

Rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn i Gymru yn y Bil Diwygio Cyfraith Lesddaliadau a Rhydd-ddaliadau

32. Mae'r rhesymeg a amlinellir yn y Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol blaenorol ar y Bil hwn ynghylch pam mae'n briodol i ddeddfwriaeth y DU wneud darpariaeth i Gymru yn y Bil hwn yn parhau i fod yn berthnasol. Rwy'n ailddatgan fy nadleuon yma eto er hwylustod cyfeirio.

33. Rwy'n credu ei bod yn briodol ceisio cael deddfwriaeth ar y cyd rhwng Cymru a Lloegr er mwyn diwygio cyfraith lesddaliadau. Yn fy marn i, bydd hyn yn lleihau cymhlethdod ac yn gwneud y gyfraith mor eglur a chydlynol â phosibl ac yn sicrhau bod y system ddiwygiedig decach newydd yn gymwys i bawb.

34. Rwyf wedi amlinellu uchod lle mae gwahaniaeth barn rhyngof fi a Gweinidogion Llywodraeth y DU ynghylch y graddau y gallai Senedd Cymru ddeddfu ar gyfer y darpariaethau yn y Bil hwn. Pe baem am gael Bil i Gymru yn unig er mwyn cyflawni'r un nodau, a'i fod yn cael ei herio am nad yw o fewn cymhwysedd, gallai hyn arwain at oedi sylweddol cyn sicrhau'r budd y byddai dinasyddion yng Nghymru yn ei gael o ganlyniad i'r newidiadau. Mae gweithredu ar y cyd yn osgoi'r risg hon.

35. Yn fy marn i, mae rhyng-gysylltedd a chyffredinrwydd y gyfraith yn y maes hwn yn golygu ei bod fwyaf effeithiol a phriodol i ddarpariaeth ar gyfer Cymru a Lloegr gael ei datblygu ar yr un pryd ac yn yr un offeryn deddfwriaethol.

36. Yn yr un modd, o ystyried cymhlethdod y ddeddfwriaeth bresennol ar lesddaliadau, byddai dull gweithredu cydlynol a chyson yn fuddiol i Gymru a Lloegr, yn enwedig o ystyried bod Cymru a Lloegr yn rhannu rhanbarth poblog iawn ar y ffin.

37. Yn olaf, mae egwyddorion cyn Brif Weinidog Cymru ynglŷn ag argymell rhoi cydsyniad ar gyfer darpariaethau ym Miliau'r DU yn nodi y byddai'n annoeth i Lywodraeth fabwysiadu rheol hunanymwadiad. Yn fy marn i, byddai peidio â manteisio ar y cyfle a ddaw yn sgil y Bil hwn yn bolisi o'r fath.

38. Fel yr esboniais yn y memoranda blaenorol ar gyfer y Bil hwn, er bod darpariaethau'r Bil hwn yn golygu gwelliannau cadarnhaol iawn i berchnogion cartrefi yng Nghymru, yn fy marn i, mae anghytundeb o hyd â Llywodraeth y DU o ran i ba raddau y mae darpariaethau unigol o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru, ac i ba raddau y dylai Gweinidogion Cymru

allu arfer pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r Bil. Mae hyn yn berthnasol eto wrth ddyrannu swyddogaethau gweithredol yn y gwelliannau hyn. Rwy'n parhau i fynd ati i weithio gyda Llywodraeth y DU ynghylch y mater hwn, ac rwy'n disgwyl i welliannau pellach gael eu cyflwyno i fynd i'r afael â'm pryderon. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd am fy nghynnydd maes o law.

Goblygiadau ariannol

39. Mae'r Bil hwn yn gwneud darpariaeth sylweddol mewn perthynas â'r Tribiwnlys Prisio Lesddaliadau datganoledig, a fydd yn effeithio ar ei bwerau a'i lwyth achosion. Mae gwaith yn mynd rhagddo i asesu'r effaith bosibl ar y tribiwnlys ac i ddeall beth fydd goblygiadau ariannol yr effaith honno. Mae Asesiad Effaith Llywodraeth y DU ar gyfer y Bil sy'n cwmpasu goblygiadau ehangach y Bil yn ei gyfanrwydd, gan gynnwys ei effeithiau ar Gymru, ar gael yma.

Casgliad

40. Yn fy marn i, mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn o hyd ym Mil y DU gan y byddai hynny'n lleihau cymhlethdod, yn gwneud y gyfraith mor eglur a chydlynol â phosibl ac yn sicrhau bod y system ddiwygiedig decach newydd yn gymwys i bawb.

Julie James AS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol, Tai a Chynllunio
26 Ebrill 2024

Atodiad A – Cymharu fersiynau'r Bil

Y Bil fel y'i cyflwynwyd i Dŷ'r Cyffredin ar 27 Tachwedd 2023:
Leasehold and Freehold Reform Bill (parliament.uk)

Y Bil fel y cafodd ei ddiwygio yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin a'i gyhoeddi ar 9 Chwefror 2024
Leasehold and Freehold Reform Bill (parliament.uk)

Y Bil fel y cafodd ei ddiwygio yn ystod Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin a'i gyhoeddi ar 28 Chwefror 2024
Leasehold and Freehold Reform Bill (parliament.uk)

	Rhif y cymal		
Disgrifiad o'r cymal	**Cyflwyniad**	**Fel y'i diwygiwyd yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin**	**Fel y'i diwygiwyd yn ystod Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin**
Rhan 1 – Tai lesddaliadol			
Gwahardd rhoi neu aseinio rhai lesoedd tai preswyl hir			
Gwahardd rhoi neu aseinio rhai lesoedd tai preswyl hir			1
Diffiniadau allweddol			
Lesoedd tai preswyl hir			2
Lesoedd tymor hir			3
Cyfres o lesoedd â'u tymor yn para mwy na 21 mlynedd			4
Tai			5
Lesoedd preswyl			6
Lesoedd a ganiateir			7
Rheoleiddio lesoedd a ganiateir			
Lesoedd a ganiateir: ardystiad gan y tribiwnlys priodol			8
Lesoedd a ganiateir: cyfyngiadau marchnata			9
Lesoedd a ganiateir: amodau rhybuddio am drafodiad			10
Cofrestru tir			
Datganiadau rhagnodedig mewn lesoedd hir newydd			11

Cyfyngu ar deitl			12
Gwneud Iawn			
Gwneud Iawn: Yr hawl i gaffael ystad lesddaliadol uwch neu rydd-ddaliadol			13
Gwneud Iawn: Cymhwyso'r hawl i gaffael			14
Gwneud Iawn: darpariaeth gyffredinol			15
Rheoliadau gwneud iawn: arfer yr hawl i gaffael a rhoi effaith iddo			16
Gorfodi			
Gorfodi gan awdurdodau safonau masnach			17
Cosbau ariannol			18
Cosbau ariannol: gorfodi trawsffiniol			19
Prif awdurdod gorfodi			20
Dyletswyddau cyffredinol y prif awdurdod gorfodi			21
Gorfodi gan y prif awdurdod gorfodi			22
Pwerau a dyletswyddau pellach awdurdodau gorfodi			23
Cyffredinol			
Pŵer i ddiwygio: lesoedd a ganiateir a diffiniadau			24
Dehongli Rhan 1			
Rhan 2 – Rhyddfreinio ac estyn lesddaliadau			
Cymhwysedd ar gyfer rhyddfreinio ac estyn lesddaliadau			
Dileu cyfnod cymhwyso cyn cael hawlio rhyddfraint ac estyn lesddaliad	1	1	26
Dileu'r cyfyngiadau ar sawl gwaith y ceir hawlio rhyddfraint ac estyniad	2	2	27
Newid y terfyn dibreswyl sy'n hawlio rhyddfreiniau ar y cyd	3	3	28
Cymhwysedd i ryddfreinio ac estyn: achosion penodol	4	4	29
Effeithiau rhyddfreinio			

Caffael buddiannau canolraddol wrth hawlio rhyddfreiniau ar y cyd	5	5	30
Yr hawl i ofyn i'r rhydd-ddeiliad dderbyn y les ar unrhyw unedau sydd ar ôl yn dilyn rhyddfreinio ar y cyd	6	6	31
Effeithiau estyniad			
Estyn lesoedd hirach	7	7	32
Estyn lesoedd o dan LRA 1967 yn dilyn talu premiwm am bris rhent hedyn pupur	8	8	33
Y pris sy'n daladwy am ryddfreinio neu estyn			
LRA 1967: pennu'r pris sy'n daladwy am rydd-ddaliad neu estyn les	9	9	34
LRHUDA 1993: pennu'r pris sy'n daladwy am ryddfraint ar y cyd neu les newydd	10	10	35
Rhyddfreinio neu estyn: dull newydd ar gyfer cyfrifo'r pris sy'n daladwy	11	11	36
Costau rhyddfreinio neu estyn les			
Costau rhyddfreinio ac estyn les o dan LRA 1967	12	12	37
Costau rhyddfreinio ac estyn les o dan LRHUDA 1993	13	13	38
Awdurdodaeth y llysoedd sirol a'r tribiwnlysoedd			
Rhoi adrannau newydd yn lle adrannau 20 a 21 o LRA 1967	14	14	39
Cyfeiriadau at 'the court' yn Rhan 1 o'r LRA 1967	15	15	40
Diwygio Rhan 1 o LRHUDA 1993	16	16	41
Cyfeiriadau at 'the court' yn Rhan 1 o LRHUDA 1993	17	17	42
Awdurdodaeth yr Uchel Lys			

Dim ceisiadau tro cyntaf i'r Uchel Lys ynghylch materion tribiwnlysoedd	18	18	43
Rhyddfreinio ac estyn: diwygiadau amrywiol			
Diwygiadau amrywiol	19	19	44
Cadw'r gyfraith bresennol at ddibenion penodol			
LRA 1967: cadw'r gyfraith bresennol at ddiben rhai rhyddfreiniau	20	20	45
Rhan ~~2~~ 3 – Hawliau eraill deiliaid lesoedd hir			
Hawl newydd i dalu rhent hedyn pupur yn lle rhent			
Yr hawl i newid les hir i dalu rhent hedyn pupur yn lle rhent	21	21	46
Yr hawl i reoli			
Newid y terfyn dibreswyl mewn hawliadau hawl i reoli;	22	22	47
Costau hawliadau hawl i reoli	23	23	48
Cydymffurfio â rhwymedigaethau sy'n codi o dan Bennod 1 o Ran 2 o CLRA 2002	24	24	49
Dim ceisiadau tro cyntaf i'r Uchel Lys ynghylch materion tribiwnlysoedd	25	25	50
Rhan ~~3~~ 4 – Rheoleiddio lesddaliadau			
Taliadau gwasanaeth			
Estyn y rheoleiddio ar daliadau gwasanaeth sefydlog	26	26	51
Hysbysiadau gofyn am dâl gwasanaeth yn y dyfodol		27	52
Gofyn am dâl gwasanaeth	27	28	53
Cyfrifon ac adroddiadau blynyddol	28	29	54
Yr hawl i gael gwybodaeth ar gais	29	30	55
Gorfodi dyletswyddau sy'n ymwneud â thaliadau gwasanaeth	30	31	56
Yswiriant			

Cyfyngu ar allu'r landlord i godi am gostau yswiriant	31	32	57
Dyletswydd i ddarparu gwybodaeth am yswiriant i denantiaid	32	33	58
Taliadau gweinyddu			
Dyletswydd ar landlordiaid i gyhoeddi rhestrau o daliadau gweinyddu	33	34	59
Costau ymgyfreitha			
Cyfyngiadau ar hawliau landlordiaid i hawlio costau ymgyfreitha oddi wrth denantiaid	34	35	60
Hawliau tenantiaid i hawlio costau ymgyfreitha oddi wrth landlordiaid	35	36	61
Costau nad ydynt yn gostau ymgyfreitha: rhyddfreinio, estyn lesoedd a'r hawl i reoli			
Cyfyngu ar adennill costau rhyddfreinio, estyn lesoedd a'r hawl i reoli nad ydynt yn gostau ymgyfreitha		37	62
Y Tribiwnlys yn penodi rheolwr			
Penodi rheolwr: y pŵer i newid neu ddileu gorchmynion		38	63
Penodi rheolwr: torri gofynion y cynllun gwneud iawn		39	64
Ceisiadau am wybodaeth i helpu i werthu			
Ceisiadau am wybodaeth ynghylch gwerthu lesddaliad		40	65
Cyffredinol			
Rheoliadau o dan LTA 1985: gweithdrefnau ac awdurdod priodol	36	41	66
LTA 1985: Cymhwysiad i'r Goron			67

Rhan ~~3~~4: diwygiadau canlyniadol	37	42	68
Cymhwyso Rhan ~~3~~4 i lesoedd presennol	38	43	69
Rhan ~~4~~5 – Rheoleiddio gwaith rheoli ystadau			
Diffiniadau allweddol			
Ystyr "estate management" ac ati	39	44	70
Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau			
Taliadau a godir am reoli ystadau: cyfyngiadau cyffredinol	40	45	71
Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau: rhesymoldeb	41	46	72
Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau: gofynion ymgynghori	42	47	73
Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau: terfynau amser	43	48	74
Penderfyniad tribiwnlys ynghylch taliadau a godir am reoli ystadau	44	49	75
Hawliau yn ymwneud â thaliadau a godir am reoli ystadau			
Gofyn am daliad	45	50	76
Adroddiadau blynyddol	46	51	77
Yr hawl i ofyn am wybodaeth	47	52	78
Ceisiadau o dan adran ~~47~~ ~~52~~ 78: darpariaeth bellach	48	53	79
Gorfodi adrannau ~~45~~ ~~50~~ 76 i ~~48~~ ~~53~~ 79	49	54	80
Taliadau gweinyddu			
Ystyr 'administration charge"	50	55	81
Dyletswydd rheolwyr ystadau i gyhoeddi rhestr o daliadau gweinyddu	51	56	82
Gorfodi adran ~~51~~ ~~56~~ 82	52	57	83
Cyfyngu ar daliadau gweinyddu	53	58	84
Penderfyniad tribiwnlys ynghylch taliadau gweinyddu	54	59	85

Codau ymarfer rheoli			
Codau ymarfer rheoli: eu hestyn i reolwyr ystadau	55	60	86
Tribiwnlys yn penodi rheolwr newydd			
Hysbysiadau am gŵyn		61	87
Penodi rheolwr newydd		62	88
Amodau ar gyfer gwneud cais am orchymyn penodi		63	89
Meini prawf ar gyfer penderfynu a ddylid gwneud gorchymyn penodi		64	90
Gorchmynion penodi: darpariaeth bellach		65	91
Ceisiadau am wybodaeth i helpu i werthu			
Rheoli ystadau: ceisiadau am wybodaeth i helpu i werthu		66	92
Effaith cais am wybodaeth i helpu i werthu		67	93
Taliadau am ddarparu gwybodaeth		68	94
Gorfodi adrannau ~~67~~ 93 i ~~68~~ 94		69	95
Cyffredinol			
~~Rhan 4: cais i adrannau'r llywodraeth~~	56	70	wedi'i ddileu
Rhan 5: Cymhwysiad i’r Goron			96
Dehongli Rhan 4	57	71	97
Rhan ~~5~~ 6 – Rheoli lesddaliadau ac ystadau: cynlluniau gwneud iawn			
Cynlluniau gwneud iawn: cyffredinol			
Rheoli lesddaliadau ac ystadau: cynlluniau gwneud iawn		72	98
Cynlluniau gwneud iawn: awdurdodaeth wirfoddol		73	99
Cymorth ariannol ar gyfer sefydlu neu gynnal cynlluniau gwneud iawn		74	100
Cymeradwyo a dynodi cynlluniau gwneud iawn		75	101
Cynlluniau gwneud iawn: heb statws y Goron			102

Gorfodi			
Cosbau ariannol		76	103
Cosbau ariannol: cosbau uchaf		77	104
Gellir gorfodi penderfyniad o dan gynllun gwneud iawn os yw'n orchymyn llys		78	105
Prif awdurdod gorfodi: darpariaeth bellach		79	106
Canllawiau			
Canllawiau ar gyfer awdurdodau gorfodi a gweinyddwyr cynlluniau		80	107
Diwygiadau i Ddeddfau eraill			
Rhan 6: Diwygiadau i Ddeddfau eraill			108
Dehongli			
Dehongli Rhan ~~5~~ 6		81	109
Rhan ~~5~~ 7 – Taliadau rhent			
Ystyr "estate rentcharge"	58	82	110
Rheoleiddio rhwymedïau ar gyfer ôl-ddyledion rhent	59	83	111
Rhan 8 - Diwygiadau i Ran 5 o Ddeddf Diogelwch Adeiladu 2022			
Adfer diffygion adeiladu			
Camau sy'n ymwneud ag adfer diffygion			112
Gorchmynion adfer			113
Gorchymyn cyfrannu at adfer			114
Adfer costau cyfreithiol ac ati drwy dâl gwasanaeth			115
Dirymu adran 125 o BSA 2022			116
Ansolfedd personau cyfrifol			
Adeiladau perthnasol a risg uwch: hysbysiad mewn cysylltiad ag ansolfedd			117
Rhan ~~6~~ 9 – Cyffredinol			
Dehongli cyfeiriadau at ddeddfau eraill	60	84	118
Y pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol	61	85	119
Rheoliadau	62	86	120

Cwmpas	63	87	121
Cychwyn	64	88	122
Teitl byr	65	89	123
Categorïau lesoedd a ganiateir			Atodlen 1
Categorïau lesoedd a ganiateir ar gyfer eu hardystio gan Dribiwnlysoedd			Rhan 1
Categorïau lesoedd a ganiateir ar gyfer hunanardystio			Rhan 2
Tai lesddaliadol: cosbau ariannol			Atodlen 2
Cymhwysedd i ryddfreinio ac estyn: achosion penodol	Atodlen 1	Atodlen 1	Atodlen 3
Pennu a rhannu gwerth y farchnad	Atodlen 2	Atodlen 2	Atodlen 4
Cyflwyniad	Rhan 1	Rhan 1	Rhan 1
Gwerth y farchnad	Rhan 2	Rhan 2	Rhan 2
Pennu gwerth y farchnad	Rhan 3	Rhan 3	Rhan 3
Rhagdybiaethau a materion eraill sy'n effeithio ar bennu gwerth y farchnad	Rhan 4	Rhan 4	Rhan 4
Y dull prisio safonol	Rhan 5	Rhan 5	Rhan 5
Hawl gan bersonau cymwys i rannu gwerth y farchnad	Rhan 6	Rhan 6	Rhan 6
Penderfynu ar werth y tymor	Rhan 7	Rhan 7	Rhan 7
Digolledu arall	Atodlen 3	Atodlen 3	Atodlen 5
Atodlen ~~2~~ 4 ac Atodlen ~~3~~ 5: Dehongli	Atodlen 4	Atodlen 4	Atodlen 6
Diwygiadau canlyniadol i adran ~~11~~ 36 ac Atodlenni ~~2~~ 4 i 4 6	Atodlen 5	Atodlen 5	Atodlen 7
Rhyddfreinio ac estyn lesddaliadau: diwygiadau amrywiol	Atodlen 6	Atodlen 6	Atodlen 8
LRA 1967 a LRHUDA 1993: Cyffredinol	Rhan 1	Rhan 1	Rhan 1
Lesoedd rhanberchnogaeth ac LRA 1967 ac ati		Rhan 2	Rhan 2
Lesoedd rhanberchnogaeth a LRHDA 1993		Rhan 3	Rhan 3

Deddfwriaeth arall	Rhan 2	Rhan 4	Rhan 4
Yr hawl i newid les i dalu rhent hedyn papur yn lle rhent	Atodlen 7	Atodlen 7	Atodlen 9
Rhan 3: diwygiadau canlyniadol	Atodlen 8	Atodlen 8	Atodlen 10
Diwygiadau sy'n ganlyniadol i adran ~~36~~ 41	Rhan 1	Rhan 1	Rhan 1
Diwygiadau canlyniadol eraill	Rhan 2	Rhan 2	Rhan 2
Cynlluniau gwneud iawn: cosbau ariannol		Atodlen 9	Atodlen 11
Rhan 6: Diwygiadau i Ddeddfau eraill			Atodlen 12
Teitl			

Atodiad B - Pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth

Mae'r wybodaeth a restrir o dan 'disgrifiad' yn grynodeb byr. Ceir gwybodaeth fanylach am y pwerau yn y Bil yn y Memorandwm Pwerau Dirprwyedig ar y ddolen hon: 4513 (parliament.uk).

Rwyf wedi rhestru'r holl bwerau yn y Bil, ond wedi hepgor gwybodaeth am ddiben pwerau pan fo'r darpariaethau'n gymwys i Loegr yn unig. Mae cysgod llwyd ar y rhain yn y tabl.

Cyf y Bil	Disgrifiad	I'w arfer gan	Gweithdrefn
10	Lesoedd a ganiateir: amodau rhybuddio am drafodiad (ffurflen, cynnwys, proses hysbysu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
16	Rheoliadau unioni: arfer a rhoi effaith i'r hawl i gaffael (pŵer eang i bennu a diwygio rheoliadau prosesau a manylion)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
18	Cosbau ariannol (newid isafswm ac uchafswm)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
20	Prif Awdurdod gorfodi (pŵer i benodi a newid)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
21	Dyletswyddau cyffredinol y prif awdurdod gorfodi (pŵer i gyfarwyddo'r prif awdurdod gorfodi)	Ysgrifennydd Gwladol	Amh
24	Pŵer i ddiwygio: lesoedd a ganiateir a diffiniadau (newid diffiniadau ac ychwanegu neu ddileu categorïau lesoedd a ganiateir)	Ysgrifennydd Gwladol	Rhai cadarnhaol, rhai negyddol
37	Costau rhyddfreinio ac estyn o dan LRA 1967 (rhagnodi symiau costau landlordiaid nad ydynt yn rhai ymgyfreitha sydd i'w talu gan ryddfreinwyr, pennu amgylchiadau pan fydd yn rhaid rhannu rhan o'r premiwm rhwng landlordiaid)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
38	Costau rhyddfreinio ac estyn o dan LRHUDA 1993 (rhagnodi symiau costau landlordiaid nad ydynt yn rhai ymgyfreitha sydd i'w talu gan ryddfreinwyr, pennu amgylchiadau pan fydd yn rhaid rhannu rhan o'r premiwm rhwng landlordiaid)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol

52	Hysbysiadau gofyn am dâl gwasanaeth yn y dyfodol (ffurflen, cynnwys, proses hysbysu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
53	Gofyn am dâl gwasanaeth (ffurflen, cynnwys, proses gofyn; pŵer i eithrio rhai landlordiaid neu daliadau yn sgil gofynion)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
54	Cyfrifon ac adroddiadau blynyddol (ffurflen, cynnwys, proses cyfrifon ac adroddiadau; eithriadau)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
55	Yr hawl i gael gwybodaeth ar gais (mathau o wybodaeth, proses cais, cyfnod amser i gydymffurfio)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
56	Gorfodi dyletswyddau sy'n ymwneud â thaliadau gwasanaeth (newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
57	Cyfyngu ar allu'r landlord i godi am gostau yswiriant (a ystrir yn daliadau a ganiateir)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Cadarnhaol
58	Dyletswydd i ddarparu gwybodaeth am yswiriant i denantiaid (mathau o wybodaeth, cyfnod amser i ymateb, ffurflen a dull ymateb, eithriadau rhag gofynion, newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
59	Dyletswydd landlordiaid i gyhoeddi rhestrau o daliadau gweinyddu (ystyr 'adeiladu', ffurflen, cyhoeddi a phroses ar gyfer darparu rhestrau, newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
60	Cyfyngiadau ar hawliau landlordiaid i hawlio costau ymgyfreitha oddi wrth denantiaid (materion y mae'n rhaid i lys neu dribiwnlys eu hystyried, proses gwneud cais; ffurflen, cynnwys, proses hysbysu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
61	Hawliau tenantiaid i hawlio costau ymgyfreitha oddi wrth landlordiaid (materion y mae'n rhaid i lys neu dribiwnlys eu hystyried, beth yw 'camau perthnasol' yr hawl hwn)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol

65	Ceisiadau am wybodaeth i helpu gwerthu lesddaliadau (pa wybodaeth i'w darparu, gan bwy, i bwy, erbyn pryd, pa gost)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
73	Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau: gofynion ymgynghori (diffinio swm priodol, gofynion ymgynghori)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
74	Cyfyngu taliadau a godir am reoli ystadau: terfynau amser (ffurflen, cynnwys, proses rhybuddio; 'rheol berthnasol' o ran pryd y ceir gwneud taliadau hwyr)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
76	Gofyn am daliad (ffurflen, cynnwys, proses gofyn; eithriadau)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
77	Adroddiadau blynyddol (ffurflen, proses gynnwys ar gyfer adroddiadau; eithriadau)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
78	Hawl i ofyn am wybodaeth (math o wybodaeth, proses)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
79	Ceisiadau o dan adran 78: darpariaeth bellach (cyfnod amser i gydymffurfio â cheisiadau)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
80	Gorfodi adrannau 76 i 79 (newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
81	Ystyr "administration charge" (diwygio diffiniad)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Cadarnhaol
82	Dyletswydd rheolwyr ystadau i gyhoeddi rhestrau o daliadau gweinyddol (ffurf, cynnwys, proses)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
83	Gorfodi adran 82 (newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
87	Hysbysiadau cwyno (cynnwys hysbysiad, pryd i'w roi)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
89	Amodau ar gyfer gwneud cais am orchymyn penodi (cynnwys hysbysiad rhybuddio terfynol, pryd i'w roi)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
90	Meini prawf ar gyfer penderfynu a ddylid gwneud gorchymyn penodi (amgylchiadau pan fyddai'r	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol

	tribiwnlys yn cael ei rwystro rhag gwneud apwyntiad)		
92	Rheoli ystadau: ceisiadau am wybodaeth i helpu i werthu (ffurflen, cynnwys, proses gofyn am wybodaeth)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
93	Effaith y cais am wybodaeth i helpu i werthu (terfyn amser i ateb, dull ateb)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
94	Taliadau a godir am ddarparu gwybodaeth (cyfyngu ar y swm y gellir ei godi)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
95	Gorfodi adrannau 93 i 94 (newid terfyn digolledu)	Ysgrifennydd Gwladol / Gweinidogion Cymru	Negyddol
98	Rheoli lesddaliadau ac ystadau: cynlluniau gwneud iawn	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Cadarnhaol
101	Cymeradwyo a dynodi cynlluniau gwneud iawn	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Cadarnhaol
103	Cosbau ariannol	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Cadarnhaol
104	Cosbau ariannol: cosbau uchaf	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Negyddol
105	Gellir gorfodi penderfyniad o dan gynllun gwneud iawn os yw'n orchymyn llys	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Negyddol
106	Prif awdurdod gorfodi: darpariaeth bellach	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Negyddol / Dim
111	Rheoleiddio rhwymedïau ar gyfer ôl-ddyledion rhent (terfyn swm sy'n daladwy am weithredu i adfer neu orfodi talu ôl-ddyledion)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
114	Gorchymyn cyfrannu at adfer	Ysgrifennydd Gwladol (Lloegr yn unig)	Negyddol

119	Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol (yn cynnwys darpariaeth i ddiwygio Deddfau Seneddol)	Ysgrifennydd Gwladol	Cadarnhaol, os yw'n diwygio Deddf Seneddol, fel arall yn negyddol
122	Cychwyn (pŵer i gychwyn, gwneud darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth adfer)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
At 1	Categorïau lesoedd a ganiateir (newid diffiniadau lesoedd tai cymunedol, tai ymddeol, rhanberchnogaeth a chynlluniau cyllido cartrefi)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
At 2	Tai lesddaliadol: cosbau ariannol (dull darparu hysbysiadau)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
At 3	Cymhwysedd ar gyfer rhyddfreinio ac estyn: achosion penodol (disgrifiad o ddarparwr tai cymunedol, proses ymgeisio am neu ganslo tystysgrif, materion i'r tribiwnlys eu hystyried; rhagnodi 'National Trust buy-back term' a gwneud darpariaeth ar gyfer 'protected National Trust tenancy')	Ysgrifennydd Gwladol	Cadarnhaol ar gyfer pwerau tai cymunedol, negyddol ar gyfer pwerau'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol
At 4	Pennu a rhannu gwerth y farchnad (pennu cyfraddau gohirio a chyfalafu)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
At 8	Rhyddfreinio ac estyn lesddaliadau: diwygiadau amrywiol (pa lesoedd cydberchnogaeth na ddylid eu cynnwys mewn hawliau rhyddfreinio)	Ysgrifennydd Gwladol	Negyddol
At 9	Yr hawl i newid lesoedd i dalu rhent hedyn pupur yn lle rhent (costau landlordiaid nad ydynt yn rhai ymgyfreitha sydd i'w talu gan y lesddaliwr; pŵer i roi effaith i'r hawl; pŵer i newid meini prawf cymhwysedd ar gyfer yr hawl)	Rhai Ysgrifennydd Gwladol, rhai Gweinidogion Cymru (y rhai sy'n ymwneud â chostau)	Negyddol